

## Proces sinds september 2023 wetsvoorstel aanpassing belastingstelsel waterschappen en inwerkingtredingsdatum nieuwe wetgeving

Het belastingstelsel van de waterschappen wordt aangepast. Dit is nodig omdat het huidige stelsel een aantal knelpunten kent die moeten worden opgelost. Daarnaast worden er verbeteringen in het stelsel doorgevoerd. In december 2020 hebben de waterschappen zelf unaniem een pakket met voorstellen tot aanpassing van het belastingstelsel vastgesteld en de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) gevraagd een wetsvoorstel in procedure te brengen waarin deze voorstellen zijn verankerd. Na verwerking van het advies van de Raad van State heeft de minister dit wetsvoorstel op 7 september 2023 bij de Tweede Kamer ingediend. Een week later werd het wetsvoorstel door de Tweede Kamer niet-controversieel verklaard.

In de vergadering van de Uniecommissie Bestuurszaken, Communicatie en Financiën (CBCF) van 21 september jl. hebben de waterschappen besloten dat zij het wetsvoorstel, conform de voorstellen die de waterschappen zelf hebben ontwikkeld, graag op twee punten anders vormgegeven zien:

1. een structurele bestuurlijke ruimte van + en -/ 30% voor de bandbreedtes ongebouwd en natuur van de nieuwe kostentoedeling in plaats van de huidige beperking in het wetsvoorstel van deze ruimte na twee jaar tot 25%;
2. wat betreft de tariefdifferentiatie gebouwd een kan-bepaling te introduceren in plaats van de huidige verplichting in het wetsvoorstel.

De Unie heeft deze punten ingebracht bij de betrokken woordvoerders in de Tweede Kamer. Op 10 oktober jl. heeft de Kamer haar schriftelijk verslag over het wetsvoorstel uitgebracht, waarin de punten die de Unie had ingebracht herkenbaar zijn opgenomen.

Wat betreft de implementatie van het wetsvoorstel zijn de waterschappen er steeds van uitgegaan dat zij hiervoor een periode van ca. anderhalf jaar zouden hebben. In oktober 2023 constateerden de waterschappen dat de implementatieperiode door vertragingen tijdens de voorbereiding van het wetsvoorstel, de val van het kabinet Rutte-IV en de verkiezingen van de Tweede Kamer veel korter was geworden. Daarbij verwachtten de waterschappen dat de nieuwe Tweede Kamer, na de verkiezingen van 22 november 2023, de inhoudelijke behandeling van het wetsvoorstel niet eerder dan eind januari 2024 zou vervolgen. In een extra CBCF-vergadering op 20 november 2023 concludeerden de waterschappen dat de dan resulterende korte implementatieperiode en de onzekerheid over eventuele nog aan te brengen wijzigingen in de regelgeving ertoe zouden leiden dat zij het wetsvoorstel niet met de benodigde zorgvuldigheid kunnen implementeren wanneer dit op 1 januari 2025 in werking zou treden. In een reactie aan het ministerie van IenW hebben wij vervolgens gepleit voor 1 januari 2026 als datum van inwerkingtreding van de regelgeving.

De minister van IenW heeft de vragen van de Tweede Kamer uit het verslag op 28 november jl. met de 'Nota naar aanleiding van het verslag' beantwoord. In de nota staat dat ook de minister uitgaat van 1 januari 2026 als inwerkingtredingsdatum. De volgende stap was de procedurevergadering van de commissie voor IenW van de Tweede Kamer op 20 december 2023. Hierin concludeerde de commissie dat de schriftelijke voorbereiding afdoende had plaatsgevonden en besloot zij het wetsvoorstel voor plenaire behandeling aan te melden.

Op het moment van schrijven staat deze plenaire Kamerbehandeling voor de week van 4 maart a.s. op de voorraadagenda. In de aanloop naar de behandeling zullen wij de eerder in deze brief beschreven punten die de waterschappen in het wetsvoorstel aangepast willen zien uiteraard opnieuw onder aandacht van de

Kamerleden brengen. Wat betreft het vervolg hopen wij dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel voor de aanstaande zomerperiode vaststelt, zodat de wet en onderliggende regelgeving per 1 januari 2026 van kracht kunnen worden. Dit betekent dat alle voorbereidingen van waterschappen en belastingsamenwerkingen uiterlijk eind 2025 gereed moeten zijn.

Na vaststelling door de Tweede Kamer verandert het wetsvoorstel in principe niet meer. Een aantal van de in het wetsvoorstel opgenomen aanpassingen vraagt om een nadere uitwerking in onderliggende regelgeving. Nadat de Tweede Kamer het wetsvoorstel heeft vastgesteld, zullen deze concept-uitvoeringsregels ter (internet)consultatie worden voorgelegd. De Unie zal hierop namens de waterschappen reageren.